

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Subsidie lokale bibliotheekvoorziening

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen om Stichting de Bibliotheek Wijchen een incidentele subsidie te verlenen ter hoogte van € 183.302,40 uit reeds ontvangen rijksmiddelen voor het upgraden van een beperkte bibliotheekvoorziening (Bergharen) naar een volwaardigere bibliotheekvoorziening.

Aanleiding

De overheid wil de bibliotheek nu én in de toekomst voor iedereen beschikbaar en bereikbaar maken en heeft daarvoor extra geld beschikbaar gesteld voor de bibliotheken: de regeling Eenmalige specifieke uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen 2023-2024 (SPUK Bieb). Deze Spuk draagt bij aan het realiseren van toekomstgerichte bibliotheekvoorzieningen in gemeenten. Bovendien zijn die gemeenten vanaf 2026 wettelijk verplicht om te zorgen voor een volwaardige openbare bibliotheek. Voor de gemeente Wijchen betekent dit dat er meer volwaardige vestigingen dienen te zijn dan de beschikbare volwaardige vestiging in het centrum. Deze upgrade, van een beperkte bibliotheekvoorziening in Bergharen, naar een volwaardigere bibliotheekvoorziening, sorteert daarop voor.

In de SPUK Bieb is gedefinieerd wat er bedoeld wordt met een 'bibliotheekvestiging', een 'bibliotheekvoorziening' en een 'beperkte bibliotheekvoorziening':

- bibliotheekvestiging: vestiging van een lokale bibliotheek waar een collectie van werken aanwezig is, die de functies genoemd in de artikelen 5 en 8 van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen verricht en die meer dan vijftien uur per week bemand geopend is;
- bibliotheekvoorziening: een bibliotheekvestiging of beperkte bibliotheekvoorziening;
- beperkte bibliotheekvoorziening: servicepunt, mini-servicepunt, bibliobus, afhaalpunt of zelfbedieningslocatie.

De locatie in Bergharen is op dit moment een servicepunt. Dat is een locatie waar een collectie van werken aanwezig is en die ten minste vijf en ten hoogste vijftien uur per week bemand geopend is. Een upgrade naar een 'volwaardigere' bibliotheekvoorziening betekent dat deze locatie meer dan vijftien uur per week bemand geopend is. Concreet betekent dit dat servicepunt Bergharen gaat ontwikkelen naar een bibliotheekvoorziening die vaker open zal zijn en een programmering krijgt die beter aansluit op ambities en behoeften. Dat betekent dat openingstijden worden uitgebreid, de collectie aangepast en de inrichting verbeterd om activiteiten, IDO-sprekuren, groepsbijeenkomsten en studie mogelijk te maken. Het voorgaande is opgenomen in het activiteitenplan.

De gemeente Wijchen heeft vanuit deze rijksmiddelen voor 'herstel en zorgplicht' reeds op 29 november 2023 een aanvraag ingediend om hierop aanspraak te kunnen maken. Voor verbetering van een vestiging kon maximaal € 220.000 aangevraagd worden. Gemeente Wijchen diende een aanvraag in ter hoogte van € 183.302,40. De middelen zijn eind 2024 ontvangen.

Openbaar

Zaaknummer: Z/24/270194

Om aanspraak te kunnen maken op de SPUK Bieb was de vereiste dat vanuit gemeenten cofinanciering werd verwacht van minimaal 20% van de kosten. Het was aan gemeenten te bepalen op welke manier dit werd gefinancierd, bijvoorbeeld via externe financiering of uit gemeentelijke begrotingsmiddelen. Gemeente Wijchen heeft cofinanciering geregeld door de middelen vanuit de SPUK OAB (onderwijsachterstandenbeleid) (D8) in te zetten voor de regeling SPUK Bieb (D23). Er is navraag gedaan bij het betreffende ministerie en daarvoor is ook akkoord ontvangen. Op deze manier is een bedrag van € 21.118 als cofinanciering bijgedragen door de gemeente, waar er minimaal € 16.994 nodig was. De incidentele bijdrage van € 21.118 komt ten laste van het budget van de bibliotheek.

In de beschikking is opgenomen dat de periode van uitvoeringsactiviteiten 1 mei 2024 tot 30 juni 2026 is. Door gebruik te maken van deze regeling versterken gemeenten het bibliothekennetwerk en bereiden zich voor op de wijziging van de Bibliotheekwet in 2026 met de zorgplicht. De bibliotheek is inmiddels gestart met de uitvoeringsactiviteiten en heeft hiervoor in maart een kwartiermaker/projectleider aangesteld.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit

Gewenst resultaat

- De bibliotheekvoorziening voorziet in de behoeften van inwoners. Ze hebben inspraak in waar deze aan moet voldoen. Het brengen van de bibliotheek naar het buitengebied draagt letterlijk bij aan het dichterbij brengen van cursussen/activiteiten ten behoeve van het verbeteren van taal en digitale vaardigheden. De inwoners met beperkte digitale vaardigheden kunnen die vaardigheden verbeteren en vergroten de zelfredzaamheid. Inwoners kunnen zelf een bijdrage leveren vanuit hun kennis en ervaring bij het verder vormgeven van de bibliotheek. Dit verbetert samenhang en gemeenschapszin en zorgt voor meer ontmoeting en verbinding tussen inwoners. Aanwezigheid van gemeentelijke diensten brengt de lokale overheid dichterbij de inwoners.

Argumenten

1.1 De specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorziening is bedoeld voor doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening naar een bibliotheekvestiging

De bibliotheek Wijchen kan met de verleende subsidie de beperkte bibliotheekvoorziening (Bergharen) upgraden naar een volwaardigere bibliotheekvoorziening. Door gebruik te maken van de SPUK versterkt de gemeente Wijchen daarmee het bibliothekennetwerk.

1.2 De specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorziening sorteert voor op de zorgplicht.

Door gebruik te maken van deze regeling versterken gemeenten het bibliothekennetwerk en bereiden zich voor op de wijziging van de Bibliotheekwet per 2026, met de zorgplicht. Dat betekent dat de gemeente de wettelijke taak krijgt ervoor te zorgen dat de inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. Voor Wijchen betekent dit concreet dat er meer volwaardige vestigingen dienen te zijn dan de reeds beschikbare volwaardige vestiging in het centrum. Deze upgrade, van een beperkte bibliotheekvoorziening in Bergharen, naar een volwaardigere bibliotheekvoorziening, sorteert daarop alvast voor.

Openbaar

Zaaknummer: Z/24/270194

1.3 De specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorziening heeft een beleidsdoelstelling.

De specifieke uitkering is bestemd als tegemoetkoming in de kosten die de gemeente maakt voor oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging of het verbeteren of verder ontwikkelen van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening. Bij de vaststelling van deze specifieke uitkering dient door de gemeente verantwoording te worden afgelegd of de activiteiten in het geheel zijn uitgevoerd. Deze specifieke uitkering kan vervolgens lager worden vastgesteld op het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag. Het niet volledig benutten van de toegekende uitkering is onwenselijk. De subsidie dient door de bibliotheek dan ook te worden uitgevoerd conform het ingediende activiteitenplan.

1.4 Een ge-upgradede bibliotheekvoorziening zorgt voor maatschappelijke impact.

Inwoners met beperkte digitale vaardigheden kunnen die vaardigheden verbeteren en vergroten daarmee zelfredzaamheid. Het vormgeven van de bibliotheek verbetert gemeenschapszin en zorgt voor meer ontmoetingen en verbinding tussen inwoners.

Tegenargumenten en risico's

2.1 Een ge-upgradede bibliotheekvoorziening brengt structurele kosten met zich mee.

Om de bibliotheek goed voor te kunnen bereiden op de wijziging van de Bibliotheekwet per 2026 is subsidie door de gemeente noodzaak. De subsidie voorziet in de kosten tot medio 2026. Daarna zullen er structurele kosten zijn om deze locatie als volwaardig te kunnen laten draaien. Het Rijk is voornemens om vanaf 2026 de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) aan te passen. Ondanks dat er met de wijziging budget richting de gemeente komt, waarschijnlijk via het gemeentefonds, is op dit moment nog onduidelijk welke consequenties er zijn voor de meerjarige begroting van de gemeente Wijchen met het oog op mogelijke financiële tegenvallers in 2026. Behandeling van de perspectiefnota en de begroting geeft duidelijkheid.

Financiële gevolgen

De specifieke uitkering van het Rijk ter bekostiging van deze subsidieverlening ligt aan deze subsidie ten grondslag. De gemeente Wijchen heeft de subsidie van € 183.302,40 reeds ontvangen. De aanvraag wordt in 2025 als incidentele subsidie behandeld waarbij 80% van het subsidiebedrag wordt overgemaakt bij subsidieverlening en het overig deel, maximaal 20%, wordt overgemaakt nadat de aanvraag tot vaststelling is ontvangen.

- Gemeente:	Cofinanciering SPUK, SiSa-code D8.	Dit betreft € 16.994.
- Rijk:	Financiering SPUK, SiSa-code D23.	Dit betreft € 183.302,40.

Totaal	€ 200.296,40.
--------	---------------

Het verlenen van de subsidie is verantwoord, enerzijds omdat de bekostiging ervan door het Rijk eraan ten grondslag ligt, anderzijds omdat de staatssecretaris in de brief van 18 maart 2025 heeft toegezegd dat er structureel geld beschikbaar blijft, dus ook na 2026, voor het lokale bibliotheekwerk. Bij de behandeling van de perspectiefnota ontstaat de duidelijkheid voor de meerjarige begroting van de gemeente Wijchen. Op dat moment zal de raad een uitgebreider beeld worden gestuurd waarbij de structurele en de incidentele middelen voor de bibliotheek Wijchen in kaart worden gebracht.

Op grond van bovenstaande financiering loopt gemeente Wijchen geen risico.

Met het verlenen van deze subsidie gaat geen uitzetting van exploitatielasten gepaard.

Openbaar

Zaaknummer: Z/24/270194

De gemeente levert verantwoording over deze specifieke uitkering aan het Rijk conform 'single information, single audit' (SiSa). Bij de verantwoording wordt 2025 aangehouden.

Communicatie

De bibliotheek informeren over het besluit middels bijgevoegde beschikking.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen

De bibliotheek informeren over het besluit middels bijgevoegde beschikking.

Geheimhouding

Niet van toepassing.